

Zemūdens medības, rīki, kontrole, stereotipi un fakti

Juris Beikmanis

Dr.iur. Zvērināts advokāts

Latvijas Zemūdens Sporta Federācija

Zemūdens niršana - diving, scuba diving

Freediving (brīvā niršana)

Zemūdens medības

Sports

Starptautiskas zemūdens medību sacensības
Sivera ezerā (Krāslavas novads)

Foto: <https://travelnews.lv/foto/?gid=4145&iid=81210>

CMAS World Underwater Spearfishing Championship
CMAS- Pasaules zemūdens aktivitāšu konfederācija
2022.- Somija, Horvātija, Spānija

Foto: <https://www.cmas.org/spearfishing/xxx-spearfishing-world-championship>

Sports

Atzītais sporta veids

Zemūdens sports nav iekļauts olimpiskajā programmā, bet to ir **atzinusi Starptautiskā Olimpiskā komiteja**.

Jebkurā brīdī pēc SOK balsojuma **var tikt iekļauts olimpiskajā programmā**.

https://lv.wikipedia.org/wiki/Olimpiskie_sporta_veidi

Zemūdens medībām pieejamās vietas

Zemūdens medības **ATĻAUTAS**

Somijā, Spānijā, Francijā, Itālijā, Portugālē,
Horvātijā, Grieķijā, Dānijā, Norvēģijā, Lielbritānijā,
Ukrainā un Krievijā un daudzās citās valstīs

Zemūdens medības **NAV atļautas**

Zviedrijā, Nīderlandē, Vācijā

Zemūdens medībām pieejamās vietas

“Vispirms, publiskiem ūdensobjektiem ir arī faktiski jābūt publiskiem, proti pieejamiem ikvienam no mums.” (3.lp.)

“Publiskos ūdeņus ikkatrs var izmantot atbilstoši savām vajadzībām un interesēm – atpūtai pie un uz ūdens, peldoties, sportojot, laivojot vai kā citādi pārvietojoties pa ūdenstilpēm, zvejojot, māksķerējot, vēžojot, nodarbojoties ar zemūdens medībām” (69.lp.).

“Taisnīga un pret dažādām ūdeņu izmantotāju grupām vienlīdzīga attieksme ir būtiska arī tad, kad pašvaldības izsniedz atļaujas ūdeņos esošo resursu izmantošanā, piemēram, zvejniekiem, māksķerniekiem, zemūdens medniekiem vai vēžotājiem.” (3.lp.).

Valsts kontroles atbilstības/lietderības revīzija “Vai pašvaldībās ir nodrošināta normatīvajiem aktiem atbilstoša un ekonomiska publisko ūdeņu pieejamība, nodrošinot rekreācijas iespējas iedzīvotājiem un sekmējot pašvaldības izaugsmi?”

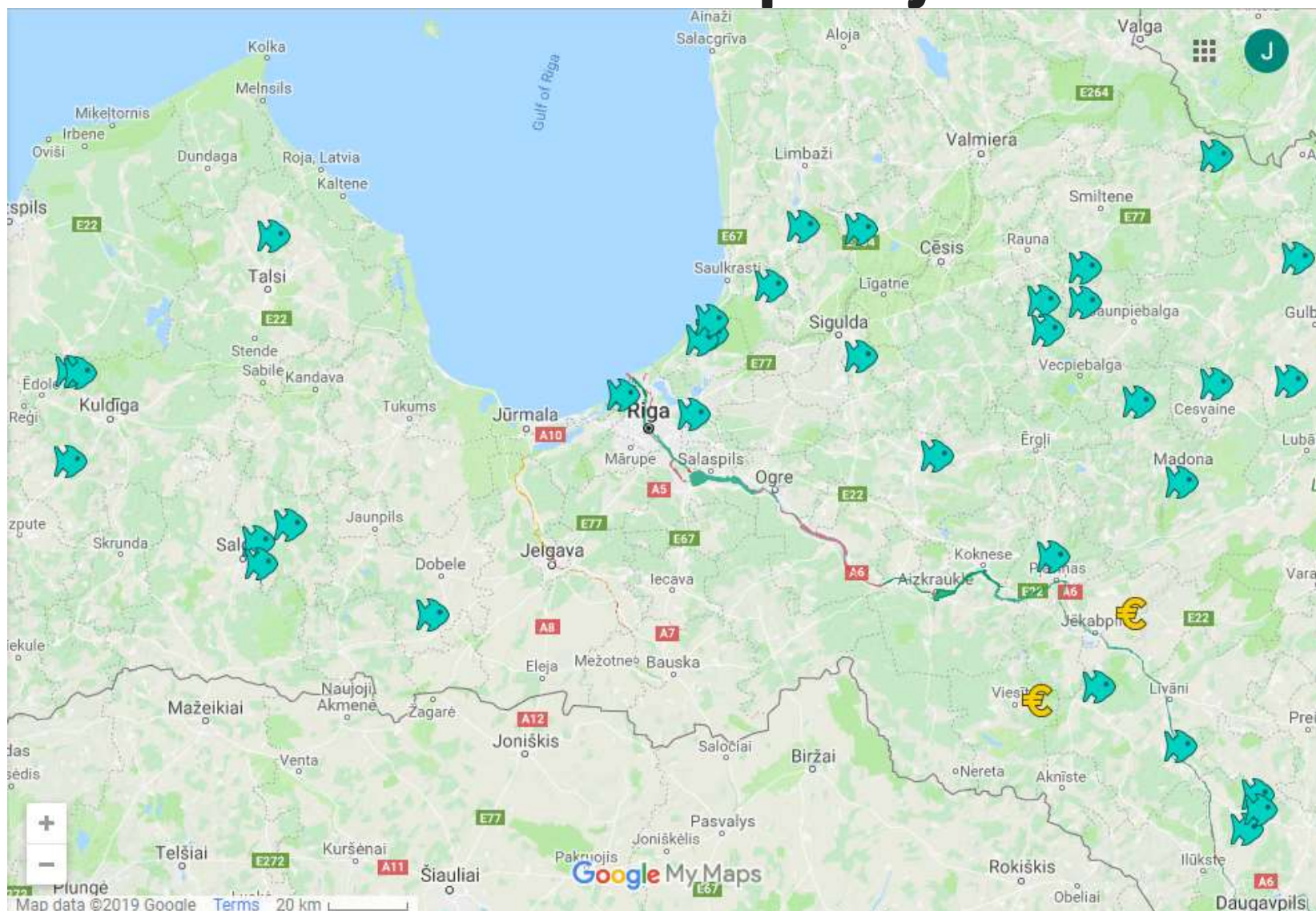
Zemūdens medībām pieejamās vietas

Zemes pārvaldības likuma 15.panta septītā daļa nosaka, ka *Jūras piekrastes josla un iekšzemes publiskie ūdeņi paredzēti ikviena brīvai lietošanai un ir publiski pieejami...*

Secināms:

visi publiskie ūdeņi paredzēti ikvienam brīvai lietošanai un ir publiski pieejami, attiecīgi visiem Civillikuma I pielikumā (1102.pantam) "Publisko ezeru un upju saraksts" un II pielikumā (1115.pantam) "Ezeru saraksts, kuros zvejas tiesības pieder valstij" ir jābūt paredzētiem ikviena brīvai lietošanai un ir jābūt publiski pieejamiem, tostarp, zemūdens medību izmantošanai

Zemūdens medībām pieejamās vietas

[Spearfisher's map — Google manas kartes](#)

Zemūdens medībām pieejamās vietas

1. Līdz 2016.gada 1.februārim

varam lepoties:

~ 2256 ezeri, kuri ir lielāki par hektāru

~ 12 500 upes

jūras robeža 498 km

2. 2016.gada 1.februārī stājas spēkā MK noteikumi Nr. 800 "Makšķerēšanas, vēžošanas un zemūdens medību noteikumi" (7.pielikums - **55 vietas**)

- **0,3 %** no ūdens resursiem ir atvēlēti zemūdens medībām
- nav/ir piemērotas (redzamība, dziļums, u.tml.)
- nav piekļuves vietas (zemes, jūra (Krastra apsardze, 10.d.d.pirms, 30 eur, 30d.))
- spiediens zivju resursiem atsevišķām ūdenstilpnēm
- nepieciešams palielināt tikai **2,3%** (šī brīža process)

Zemūdens medību rīki

Bojas

Ieroči, harpūnu uzgaļi

Svaru josta, nazis, “kukans”

Stereotipi un fakti

Lai neklūtu par “dīvānu ekspertu”, pirms izsaki viedokli, atbilde uz jautājumiem:

- 1) Vai esi nodarbojies ar zemūdens medībām?
- 2) Vai esi kaut ko nomedījis, ko un pie kādiem apstākļiem?
- 3) Vai tavs viedoklis balstās uz paša pieredzi un zināšanām jeb no kaimiņa teiktā un izlasot “dīvānu ekspertu” rakstīto?

1. Zemūdens medības ir/NAV makšķerēšana

nav nepieciešams pierādīt acīmredzamas lietas

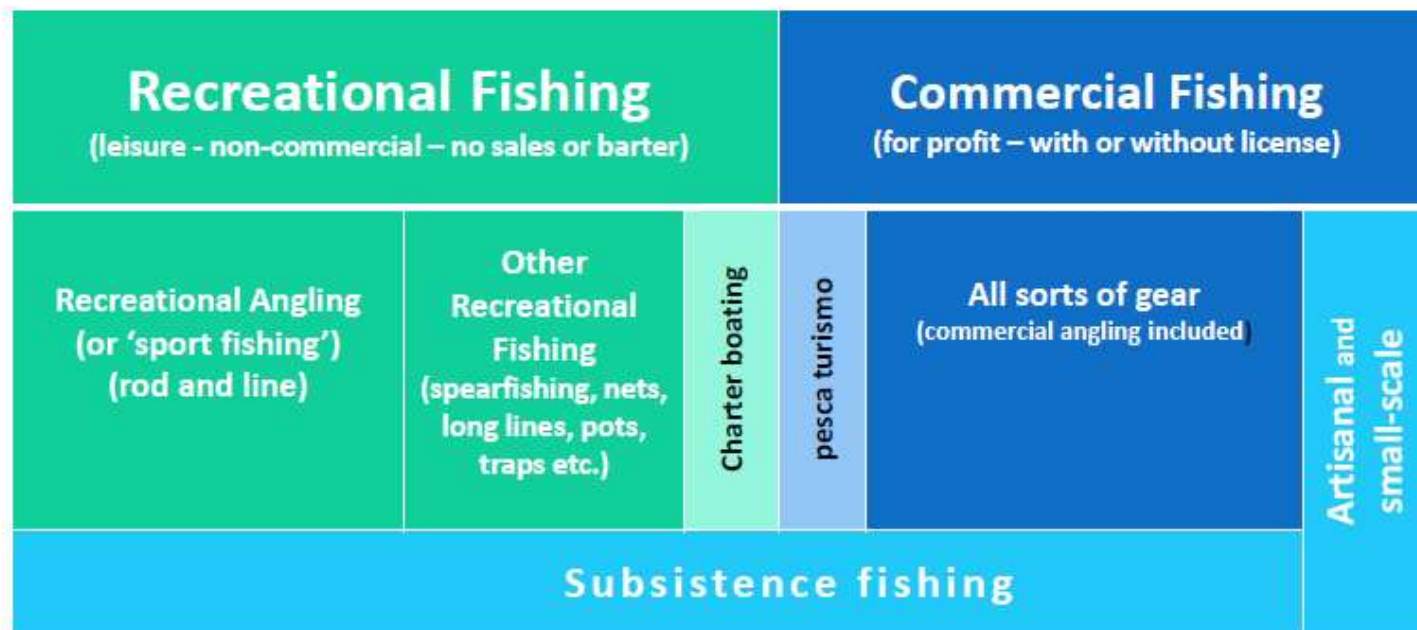
abas ir darbības nolūkā iegūt zivis,
bet izmantojot atšķirīgus rīkus

What is recreational fishing?

*Boundaries between fishing categories:
Recreational-, commercial- and subsistence fishing*

- Figure by EFTTA and EAA

Read more here: www.eaa-europe.org/topics/what-is-recreational-fishing

The European Anglers Alliance (EAA)(Eiropas makšķernieku alianse) is a pan-European organisation for recreational angling, which defends European recreational anglers' interests at the European level and beyond.

European Fishing Tackle Trade Association (Eiropas zvejas kuģu asociācija)

DIRECTORATE-GENERAL FOR INTERNAL POLICIES

POLICY DEPARTMENT

STRUCTURAL AND COHESION POLICIES **B**

This document was requested by the European Parliament's Committee on Fisheries.

Šo dokumentu pieprasīja **Eiropas Parlamenta Zivsaimniecības komiteja**

[http://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2017/601996/IPOL_STU\(2017\)601996_EN.pdf](http://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2017/601996/IPOL_STU(2017)601996_EN.pdf)

2.8 Recommendations

Based on this review of Marine **recreational fisheries** (MRF), the following recommendations are appropriate:

- There are many definitions of MRF, with the ICES WGRFS (ICES, 2013) definition capturing the situation **in Europe best and should therefore be used. It is:** “the capture or attempted capture of living aquatic resources mainly **for leisure and/or personal consumption. This covers active fishing methods including** line, **spear**, and hand–gathering and passive fishing methods including nets, traps, pots, and set-lines” (WGRFS, 2013)”.

Explanations

RECREATIONAL FISHING

- Angling, recreational angling, small boats equipped with nets or longlines, hand-held lines or nets, gill nets, stationary nets on the seabed, **freedivers and sportdivers with spearguns**, are various forms of fishing **included in the definition of recreational fishing as long no sale of fish is involved.**
- *Recreational fishing is fishing, which is not deemed to be commercial fishing*

10th General Assembly of the European Anglers Alliance (Eiropas makšķernieku alianse)
Dinant, Belgium 25 – 28 March 2004

RECREATIONAL ANGLING - DEFINITION

A definition on Recreational Angling agreed by the European Anglers Alliance at the General Assembly 2004 in Dinant, Belgium

2. Zemūdens mednieki nodara lielāku kaitējumu zivju resursiem nekā makšķernieks

~1000 pret ~ 200000
10%* pārkāpēji - 10 pret 20000
zivju skaits
izmērs
ieguves laiks

No **1. marta līdz 30. aprīlim zemūdens medības ir aizliegtas** visos ūdeņos, izņemot Baltijas jūras un Rīgas jūras līča piekrastes ūdeņus un ūdeņus, kuros atbilstoši normatīvajiem aktiem par licencēto makšķerēšanu, vēžošanu un zemūdens mēdību kārtību ir organizētas licencētās zemūdens medības

*pieņēmums, nav precīzu datu

3. Zemūdens mednieki degradē vidi

bradāšana

peldēšana

ūdens transports

3. Zemūdens mednieki degradē vidi

ūdenī nepaņemsi līdzī čipsu paku , svins
ūdeņu sakopšana, talkas

4. Zemūdens mednieki izšauj “zemmmērus” un trofejas

Zemūdens mednieks cer uz lielo lomu

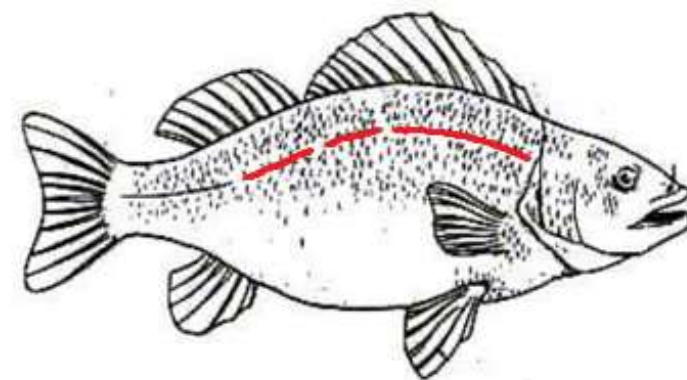
Zivis dabīgajā vidē (lielās ar pieredzi) :

- dzirde (~4x)
- ūdens spiediena svārstības
- redze
- oža

Trāpi mazajai !

“Iztīra” zāļu pudurus, bedres !

Zemūdenes medības pret modernajām tehnoloģijām

5. Zemūdens mednieki traucē pārējiem ūdeņu izmantotājiem

Cik zemūdens medniekus esat sastapuši atpūšoties pie ūdens,
un cik tas bija traucējoši?

5. Zemūdens mednieki traucē pārējiem ūdeņu izmantotājiem

<https://www.youtube.com/watch?v=XXxyZw2cxZI>

6. Zemūdens medniekus nevar izkontrolēt

Kontroles institūciju aprīkojums

Valsts vides dienesta iepirkumi (kontroles aprīkojuma iegādei)

2016.gadā investēti 177 258,60 eur

2017.gadā investēti 122 030,20 eur

2018.gadā investēti 502 006,70 eur

2019.gadā investēti 12 000,00 eur

vismaz **813 295,50** eur

2021.gadā investēti **411 839,32** eur

- 1) Laivas, laivu dzinēju piekabes, laivu pārvadāšanai,
- 2) Termokameru un rokas luktur iegāde,
- 3) Komerctransportlīdzekļu iegāde Valsts vides dienesta Zvejas kontroles inspektoru vajadzībām,
- 4) Individuālās kompaktās video kameras (IKV) komplektu iegāde Valsts vides dienesta inspektoru vajadzībām.

6. Zemūdens medniekus nevar izkontrolēt

Zivju fonda finansējuma projekti

Piem. VVD 2020.gadā zvejas kontroles tehniskā nodrošinājuma aprīkojum iegāde - palielināta efektivitāte zvejas un makšķerēšanas noteikumu ievērošanas kontrolei

Projekta nosaukums	Zivju fonda finansējums EUR
„Zvejas kontroles tehniskā nodrošinājuma pilnveidošana”	50252,48
„Zvejas kontroles kapacitātes uzlabošana”	36485,75

1.projekts. Papildināts un atjaunots tehniskais nodrošinājums:

5 termokameras,
5 laivas,
7 dzinēji,
3 piekabes/ laivu vedēji,
2 piekabes kvadriciklu transportēšanai,
2 eholotes,
3 nakts redzamības brilles,
6 binokļi ar stabilizatoru,
9 LED lukturi (prožektoru),
laivas kompresors ar atsūkšanas funkciju.

2.projekts. Aizstāj novecojušo un papildina esošo zvejas kontroles aprīkojumu:

6 laivu kompresori,
2 laivas,
laivas konsole (iegādāta un uzstādīta),
9 strāvu pārveidotāji,
laivas piekabe,
10 LED lukturi,
kvadricikls un piekabe tā pārvadāšanai,
2 binokļi ar stabilizatoru,
videokamera (pārkāpumu fiksācijai),
drons (bezpilota lidaparāts).

6. Zemūdens medniekus nevar izkontrolēt

Aizmukt??? (hidrotērps, svaru josta, zeķes, ierocis)

https://www.youtube.com/watch?v=6eZHxlgfO_8

Zemūdens medību kontroles atsevišķas īpatnības

Vai zemūdens mednieks dzird un redz (diena/nakts)?

Klausies, skaties, gaidi. Novēro apkārtni.

Pietuvošanās ar laivu.

Vai ierocis peld? Kur to likt?

Kur ir zivis?

Komunikācija .....

nedari otram to, ko negribi, lai dara tev

Zemūdens medības,
rīki, kontrole, stereotipi un fakti

Jautājumi?

Juris Beikmanis

Dr.iur. Zvērināts advokāts

Latvijas Zemūdens Sporta Federācija

tel: 26139341